

[nrc.nl](https://www.nrc.nl)

Nu het 'normale normaal': rust

Hetty Litjens

5-7 minutes

Corona in de Nederlandse steden heeft ons van veel zaken bewust gemaakt. Twee daarvan kunnen vooral de meeste Amsterdammers niet zijn ontgaan: de snelheid en de omvang van de verdringing van rust en stilte in de stad door evenementen, toerisme en horeca en de verstrengeling van de overheid met diezelfde bedrijfstakken. De afgelopen tien jaar veranderde de hoofdstad van een divers-bedrijvige stad in een lawaaierig, mono-cultureel vermaakscentrum.

Geen wonder dus dat veel stadgenoten zich bevrijd voelden tussen maart en juli: [eindelijk rust, eindelijk weer het normale normaal](#). En niet alleen de mens ervoer dat, die rust, ook de stadsnatuur veerde op. Met het wegvallen van vliegverkeer, barbecue- en festivaldruk, zagen we de parken opbloeien, kwamen verdwenen dieren en planten terug en vlogen er scholeksters boven de Dam. Zelfs het grachtenwater werd schoner.

[Lees ook: Laten we de stilte blijven koesteren, al is ze nu soms somber makend](#)

Inmiddels zijn de regels grotendeels losgelaten, de stad moest weer bruisen en leven, het excuus voor nóg meer horeca-omzet. Amsterdam is al wekenlang weer hetzelfde pretpark als vorig jaar en bewoners hebben het nakijken. De afgelopen periode maakte ook pijnlijk duidelijk hoe de wurgende verstrengeling tussen de overheid en de festivalindustrie uitpakte: enorme bedragen zijn

kwijtgescholden aan evenementen-imperia die eerder miljoenen verdienen aan de festivals. Belastinggeld dat werd betaald door de getergde slachtoffers van de basdreunen.

De gemeente erkent dat bewoners groene ruimte nodig hebben en beseft ook dat het onderhoud kostbaar is. Onder het mom van 'behoud door ontwikkeling' wordt veel stadsnatuur nu commercieel geëxploiteerd en zijn lawaai-festivals een groeiende inkomstenbron voor de gemeente en Groengebied Amstelland (GGA), de beheerder van veel stadsnatuur in Amsterdam Zuidoost en omliggende gemeenten. Natuurgebieden met de beschermde status van Natuurnetwerk Nederland, onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur, vallen ten prooi aan commercie. Toezicht en handhaving zijn zowel bij de gemeente als bij GGA sluitposten in de begroting. Omwonenden klagen tevergeefs over overlast door lawaai en verstikkende barbecuwalm. Contracten tussen GGA en festivalorganisaties, bestuurlijk niet altijd democratisch verkregen, worden door de gemeenten beloond met omgevingsvergunningen voor lawaai en natuurschade.

Stilte is luxe geworden, [schreef NRC vorig jaar](#). Steeds meer stil Amsterdams groen wordt commercieel geëxploiteerd. Midden in het stadsnatuurgebied Gaasperplas, Gaasperzoom en Hoge Dijk, dat ieder jaar wekenlang wordt afgesloten voor publiek ten behoeve van herriefestivals, staan nu zelfs krachtstroompunten gepland voor nog meer lawaai. Wandelpaden moeten aanvoerwegen worden voor zware festivaldiesels. GGA heeft het hele gebied aangewezen als barbecueplek. Omdat de barbecue terecht is verboden in andere stadsparken, trekt de zuidooster natuur nu al duizenden grillvluchtelingen, met alle overlast voor natuur en omwonenden.

De gemeente schermt in de plannen graag en veelvuldig met termen als 'toekomstbestendig'. Ook in het [Toekomstplan Gaasperplas](#) valt dit woord vaak. Als er iets opvalt aan alle plannen voor de Amsterdamse stadsnatuur, is het dat de plannen juist *niet* toekomstbestendig zijn. Ze lijken financiële tijdbommen en vormen een bedreiging voor het werkelijke kapitaal in de stad: de bewoners en hun omgeving, de natuur en biodiversiteit. Een stadsdeel als Zuidoost, dat kampt met het grootste percentage ongezonde bewoners en het hoogste aantal kinderen met obesitas, zou de stadsnatuur moeten beschermen omwille van de bewoners. Lawaai is bewezen schadelijk voor de fysieke en psychische gezondheid; de invloed van gebrek aan rust en groen op onder andere het leervermogen en de cognitie van opgroeiende jeugd, is groot. Vorige maand werd het zoveelste masterplan Zuidoost gelanceerd: de Alliantie van Zuidoost. Wij pleiten voor het opnemen van het

recht op stilte en groen daarin en daarmee het verbannen van vermijdbaar lawaai uit de omgeving van kinderen. Met tabaksrook is dat tenslotte ook gelukt.

Wij doen een beroep op onze gemeentelijke en provinciale overheden om de toekomstplannen voor onze natuur te heroverwegen. Dit is de tijd waarin we moeten en kunnen erkennen dat lawaai-evenementen niet thuishoren in de natuur en de leefomgeving van bewoners. Natuur sparende recreatie zoals wandelen, fietsen en picknicken is een prima alternatief voor herrie en barbecuerook en houdt mens en natuur gezond. 'Met natuur moet je geen geld verdienen' zei een van onze beste stadsecologen. Gemeente, organiseer en financier het groenbeleid voor het Natuur Netwerk Nederland met het oog op ecologisch beheer en volksgezondheid, niet op commerciële exploitatie. Dat is écht toekomstbestendige winst voor overheid, burger en natuur.

Hetty Litjens *Stichting Natuurbescherming ZO*; **Gerard Korthoff** *Stichting ZOGroen*

Een versie van dit artikel verscheen ook in [NRC Handelsblad van 12 september 2020](#)

Een versie van dit artikel verscheen ook in [nrc.next van 12 september 2020](#)